QORTI CIVILI
PRIM'AWLA
ONOR IMHALLEF ANNA FELICE
(SEDE KOSTITUZZJONALI)

Illum 26 ta' Jannar, 2021

Rikors Guramentat Nru: 12/2021/1 AF

Castillo Lourdes

vs

Avukat tal-Istat

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ta' Lourdes Castillo datat 13 ta' Jannar 2021, li permezz tieghu, ghar-ragunijiet moghtija, din il-Qorti ntalbet tordna s-sospensjoni tal-effett ta' digriet moghti mill-Qorti Kriminali sakemm tigi kawza fl-ismijiet Lourdes Castillo vs Avukat tal-Istat.

Rat id-digriet tal-istess jum.

Rat it-twegiba tal-Avukat tal-Istat.

Semghet lid-difensuri jittrattaw ir-rikors f'seduta mizmuma fid-19 ta' Jannar 2012, f'liema seduta l-Qorti ordnat l-allegazzjoni tal-proceduri fil-konfront ta' Lourdes Castillo wara r-rikors ta' John Attard.

Rat li r-rikors thalla ghal-lum sabiex tigi deciza t-talba.

Ikkunsidrat illi l-procedura odjerna hija talba ghal rimedju provizorju li qieghed jintalab fil-kuntest ta' kawza kostituzzjonali miftuha minn Lourdes Castillo f'liema kawza din il-Qorti qeghda tintalab tiddikjara lezjoni ta' jeddijiet fondamentali b'digriet tal-Qorti Kriminali moghti fit-12 ta' Jannar 2021 li permezz tieghu bdiet issehh fil-konfront taghha sentenza li kienet giet sospiza b'sentenza tal-1 ta' Ottubru 2012, konfermata mill-Qorti tal-Appell fl-10 ta' Jannar 2014 wara li Lourdes Castillo baqghet ma hallsitx lil John Attard parte civili fil-proceduri kriminali fil-konfront tal-istess Lourdes Castillo.

Il-Qorti tibda biex tissenjala l-principju fondamentali illi proceduri kostituzzjonali m'ghandhom qatt jintuzaw biex iservu ta' appell minn decizjoni ta' Qorti ohra.

Dan premess, il-Qorti ikkunsidrat illi Karen Reid, fil-ktieb "A Practitioner's Guide to the European Convention on Human Rights" (pagna 20) issostni:

*"As a general practice, measures (*riferibbilment *ghal interim relief) are applied only where there is an apparent real and imminent risk of irreparable harm to life and limb … While the procedure has been invoked in respect of other types of cases e.g. adoption of children, which may be arguably be of an irreparable nature, r.39 (*riferribbilment *ghar-Rule 39 tar-Rules of Court tal-ECHR) has not been applied save in a few exceptional cases."*

Ikkunsidrat illi l-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem fil-"Factsheet" mahruga minnha dwar "Interim Measures" tqis dan ix-xorta ta' rimedju bhala eccezzjonali u tiddeskrivi hekk:

"Interim measures are urgent measures which, according to the Court's well-established practice, apply only where there is an imminent risk of irreparable harm. Such measures are decided in connection with proceedings before the Court without prejudging any subsequent decisions on the admissibility or merits of the case in question. In the majority of cases, the applicant requests the suspension of an expulsion or an extradition. The Court grants such requests for an interim measure only on an exceptional basis, when the applicant would otherwise face a real risk of serious and irreversible harm … In practice, interim measures are applied only in a limited number of areas and most concern expulsion and extradition. They usually consist in a suspension of the applicant's expulsion or extradition for as long as the 3 application is being examined. The most typical cases are those where, if the expulsion or extradition takes place, the applicants would fear for their lives (thus engaging Article 2 of the Convention) or would face ill-treatment prohibited by Article 3 (prohibition of torture or inhuman or degrading treatment). More exceptionally, such measures may be indicated in response to certain requests concerning the right to a fair hearing (Article 6 § 1) and the right to respect for private and family life (Article 8)."

Kif osservat il-Qorti diversament presjeduta fil-kawza Rosette Thake et vs Prim Ministru et (Atti tar-rikors 50/16/1 JRM):

"biex jista' jinghata rimedju provvizorju, jehtieg li min jitolbu juri li hemm kaz prima facie ta' ksur ta' jedd fundamentali u li n-nuqqas tal-ghoti tal-mizura provvizorja serja ggib hsara li ma titreggax lura fil-kaz tieghu.

"Minhabba f'hekk, l-ghoti ta' provvediment provvizorju f'kawza ta' allegat ksur ta' jedd fundamentali jitlob li jintwerew cirkostanzi eccezzjonali li jaghmluh mehtieg" ara Daniel Alexnader Holmes vs Avukat Generali et – digriet P.A. kostit. AE 16.04.2014

Illi fil-kawza **Emmanuel Camilleri v Spettur Louise Calleja et** (PA (Kost), din il-Qorti kif diversament presjeduta enuncjat il-principji legali u dottrinali li ggwidaw il-Qrati taghna fil-materja ta' *interim relief*:-

"Illi s-setgħat mogħtijin mil-liġi lil din il-Qorti f'kawżi ta' għamla Kostituzzjonali mhumiex imfissrin b'mod eżawrjenti f'xi dispożizzjoni partikolari, u r-rimedji li hija tista' tintalab tagħti huma mħollijin fid-diskrezzjoni tagħha fl-aħjar interess tal-ġustizzja u biex tagħmel ħaqq fejn meħtieġ;

Illi hija għandha s-setgħa tirregola l-proċedura tagħha u li tagħti dawk il-provvedimenti, kemm definittivi u kif ukoll interlokutorji, li tinqala' l-ħtieġa tagħhom waqt kull smigħ, sabiex jiggarantixxu li t-trattazzjoni tal-kwestjoni li tkun tressqet quddiemha bl-ebda mod ma tkun suġġetta għallpressjonijiet indebiti jew ħsara irriversibbli għal xi waħda mill-partijiet[1]*;*

Illi l-miżuri provviżorji huma maħsuba biex iżommu milli ssir ħsara li ma tissewwiex lil vittma ta' ksur ta' jedd fundamentali b'tali mod li ma jsir xejn li jista' jxejjen jew inaqqas mill-awtorita' u l-effikaċja tas-sentenza li tingħata dwar l-istess ilment[2]*. F'dan ir-rigward, biex jista' jingħata rimedju provviżorju, jeħtieġ li min jitolbu juri li hemm każ*

[1] Ara provvediment P.A. (Kost.) AJM 5.10.1999 fil-kawza fl-ismijiet **Joseph Gauci et vs Avukat Generali et**

[2] Q.E.D.B. 6.2.2003 fil-kawza fl-ismijiet **Mamatkulov et vs Turkija** (Applik. Nru. 46837/99) § 110

'prima facie' ta' ksur ta' jedd fundamentali u li n-nuqqas talgħoti tal-miżura provviżorja sejra ġġib ħsara li ma titreġġax lura fil-każ tiegħu. Għalhekk, m'huwiex biżżejjed li wieħed joqgħod biss fuq xi sitwazzjoni ipotetika jew li mhix ċerta li sseħħ. Minħabba f'hekk, l-għoti ta' provvediment proviżorju f'kawża ta' allegat ksur ta' jedd fundamentali jitlob li jintwerew ċirkostanzi eċċezzjonali li jagħmluh meħtieġ[3]*;*

Illi fuq kollox, l-għoti tar-rimedju interlokutorju jew provviżorju ma għandu qatt jintalab jew jingħata b'mod li jippreġudika l-mixi nnifsu tal-proċedura li fiha jintalab u blebda mod ma għandu jintuża biex jorbot idejn il-Qorti li tagħtih dwar il-mod kif fl-aħħar mill-aħħar tagħti s-sentenza tagħha jew kif tikkunsidra bis-serenita' jew l-indipendenza meħtieġa l-provi u l-argumenti li l-partijiet iressqu quddiemha.

Illi għalkemm huwa minnu, kif jallegaw l-intimati, li l-għoti tal-provvediment provviżorju quddiem il-Qorti ta' Strasburgu taħt ir-regolament ***39 tar-Regoli tal-Proċedura*** *ta' dik il-Qorti jkun bosta drabi marbut ma' ksur ta' jedd taħt l-artikolu 2 jew l-artikolu 3 tal-Konvenzjoni*[4]*, ma hemm l-ebda dispożizzjoni li tillimita l-għoti ta' provvediment bħal dak biss għall-imsemmija żewġ artikoli. Kemm hu hekk, kien hemm każijiet fejn l-għoti ta' provvediment ingħata wkoll waqt proċeduri li kienu jirrigwardaw ukoll ilment ta' ksur tal-artikolu 6 tal-istess Konvenzjoni."*[5]

Kif ritenut in materja mill-awturi van Dijk, van Hoof, van Rijn u Zwaak[6]:

---

[3] Deg P.A. (Kost.) AE 16.4.2014 fil-kawza fl-ismijiet Daniel Alexander Holmes vs Avukat Generali et.

[4] Ara K Reid A Practitioner's Guide to the European Convention on Human Rights (3rd Edit, 2007) § 1.021, p. 20 iccitat post

[5] Ara Ordni Interim Q.E.D.B. 30.11.1999 fil-kawza Ocalan vs Turkija (Applik. 46221/99)

[6] 2 Theory and Practice of the European Convention on Human Rights (Raba` Edizzjoni – 2006)

"… it is only in cases of extreme urgency that interim measures are indicated: the facts must prima facie point to a violation of the Convention, and the omission to take the proposed measures must result or threaten to result in irreparable injury to certain vital interests of the parties or the progress of the examination. … such would be the case, for instance, if an expulsion threatens to constitute a violation of article 3 of the Convention, in view of a serious risk that the person concerned will be exposed to torture or inhuman treatment or punishment. In that case a stay of expulsion may be requested until the Court has had the opportunity to investigate the case. However, it will do so only if there is a <u>high degree of probability</u> that a violation of article 3 is likely to occur. This requires that the applicant states his case in a convincing manner and possibly also presents some evidence showing the danger to life or limb to which he may be subjected if expelled or extradited to a particular country. It is not sufficient for the applicant to provide information about the danger or uncertain situation in the country of destination and/or his being an opponent of the ruling Government."

Illi il-Qorti Kostituzzjonali irriteniet hekk fil-kaz Angelo Frank Paul Spiteri v L-Avukat Generali (9 ta' Jannar 2017):

"Fl-ewwel lok jigi ribadit minn din il-Qorti li f'materja tal-hekk imsejjha interim measures huwa car l-insenjament ta' din il-Qorti li tali mizuri ghandhom jittiehdu biss f'kazijiet ta' urgenza u sahansitra f'kazijiet ta' "urgenza estrema" fejn innuqqas ta' tehid ta' tali mizuri jirrizulta, jew jazzarda li jirrizulta, fi hsara irreparabbli ghall-interessi vitali tal-parti koncernata jew ghall-perkors tal-ezami li l-Qorti jkun jehtigilha taghmel. Din il-Qorti rriteniet ukoll li mizuri ad interim huma indikati f'kazijiet ecezzjonali. [Q. Kost. ***Federation of Estate Agents v. Direttur Generali [Kompetizzjoni****, deciza 25 ta' Settembru, 2014)."*

Kif senjalat fil-fuq citata Factsheet tal-Qorti Ewropea:

"In the Court's case-law as it currently stands, Rule 39 of the Rules of Court is not applied, for example, the following

cases: to prevent the imminent demolition of property, imminent insolvency, or the enforcement of an obligation to do military service; to obtain the release of an applicant who is in prison pending the Court's decision as to the fairness of the proceedings; to ensure the holding of a referendum[7]; or to prevent the dissolution of a political party[8]."

Fil-kaz in ezami r-rikorrenti ssejjes il-lanjanza principali fuq il-fatt illi s-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati fil-konfront taghha naqset milli tirregistra t-twissija relattiva ghall-ordni maghmula skond l-Art. 28H tal-Kap. 9, u b'hekk qed tallega illi gew lezi l-jeddijiet taghha taht l-Artikoli 6 u 7 tal-Konvenzjoni Ewropea u l-Art.39 tal-Kostituzzjoni.

F'dan l-istadju bikri tal-proceduri quddiem din il-Qorti, ma jirrizultax lil din il-Qorti li Lourdes Castillo mad-daqqa t'ghajn ghandha ragun.

Id-digriet lamentat inghata legittimament minn Qorti kompetenti biex temanah. F'dawn ic-cirkostanzi zgur li ma jistax mad-daqqa t'ghajn jinghata s-sanzjoni serjissima ta' dikjarazzjoni ta' lezjoni.

Is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati pronunzjata fid-19 ta' Settembru 2012 giet konfermata mill-Qorti tal-Appell fl-10 ta' Jannar 2014. Fost l-aggravji taghha fl-appell hija resqet ukoll aggravju dwar l-ordni ta' restituzzjoni skond l-Art. 28H. Ma semmietx in-nuqqas ta' semmija tat-twissija. Lanqas ma semmiet l-istess nuqqas fil-proceduri kostituzzjonali minnha ntavolati quddiem din il-Qorti kif presjeduta dwar l-istess ordni skond l-Art. 28H. Dawk il-proceduri gew decizi u t-talbiet ta' Lourdes Castillo michuda. Fis-sentenza Il-Pulizija vs Francis Vella, il-Qorti tal-Appell Kriminali fis-7 ta' Marzu 2011, kienet tal-fehma illi:

---

[7] See press release of 21 December 2007 concerning the inappropriate use of interim measures procedure.

[8] For example, in the case of *Sezer c. Turquie (n° 35119/08)*, the Court rejected a request for the adoption of an interim measure to prevent the Turkish Constitutional Court from ordering the dissolution of the AKP (*Adalet ve Kalkinma Partisi* – Justice and Development Party) (see press release of 28 July 2008).

"Fil-fatt l-artikolu 28(4) tal-Kap. 9 mkien ma tghid li din l-ispjegazzjoni ghandha titnizzel bil-miktub fl-atti tal-process.

Barra minn dan l-istess artikolu mkien ma jghid li jekk ma ssirx din l-ispjegazzjoni jew jekk din ma tinkitibx, allura hemm xi nullità. Kif qalet din il-Qorti diversament preseduta fil-kaz 'Il-Pulizija versus Russell Bugeja' (29 ta' Frar 2008):

"L-eccezzjoni tan-nullità ta' att fil-kamp tal-procedura penali hija, bhala regola generali, ammissibbli biss fejn il-Legislatur jikkominaha. Mill-bqija ghandha tipprevalu l-massima "interpretario fienda est ut res magis valeat quam pereat.""

L-istess gie ritenut fis-sentenza Il-Pulizija vs Russell Bugeja fid-29 ta' Frar 2008. Sa issa, f'dawn il-proceduri, ma ngab lill-Qorti ebda argument li jwassalha tizvija minn din il-posizzjoni fil-kuntest tal-Art. 28H.

Fid-dawl ta' dan l-insenjament il-Qorti tqis illi Lourdes Castillo ghadha ma wrietx lill-Qorti fuq bazi prima facie li hija sofriet il-lezjoni lamentata.

Ghaldaqstant il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi tichad it-talba ta' Lourdes Castillo.

L-ispejjez jibqghu rizervati ghall-gudizzju finali.

IMHALLEF

DEP/REG